

Má listopadová kontrarevoluce

Dnešní večer mne zlákal zavzpomínat na dobu před čtvrtstoletím. Neodolal jsem a na dalších řádcích jsem tak učinil. Omlouvám se těm, kterých by se snad v textu obsažená nadsázka nějak dotkla v kontrastu s významem tehdejšího období.

Listopadové události roku 1989 jsem prožíval coby čtrnáctiletý žák trutnovské Střední lesnické školy. Z přelomového úseku našich nejnovějších dějin mi v paměti ulpěly spíš pocity, než mnoho faktů. Těm v mém případě určitě dominovalo vzrušení, že se děje něco výjimečného.

Pocházím z rodiny, která byla tehdejšímu režimu zcela loajální a mnohokrát jsem se po pátečním návratu z Trutnova domů účastnil živých debat s otcem a příbuznými nejen o překotném dění listopadových a prosincových dnů, ale jak si vybavuji i o možnostech budoucího vývoje. Pamatuji si zvláště dobře na zmínky o svízelné sociální situaci širokých vrstev pracujících v období první československé republiky, které otec uváděl s ohledem na zkušenosti mého, tehdy již zesnulého děda Václava (nar. 1911). Slova o tom, že: „výlohy byly tenkrát plné, ale lidi se do nich mohli jen dívat“ se pro část naší společnosti bohužel stává realitou ...

Přesto, že v širší rodině byla řada společensky aktivních komunistů, nejsem si vědom toho, že bych někdy v těch dnech mezi nimi zaznamenal nejistotu či snad dokonce strach z věcí příštích. Nebyli to sice žádní významní aparátčíci, ale stejně mne to ani dnes po letech nepřestává překvapovat. Prostě doba byla už asi dlouho zralá na změny a oni ten fakt celkem věcně přijali.

Ale zpět do Trutnova. Po půli listopadu už jsem se v novém prostředí otrkal a než revoluce pootočila kormidlem dějin, byl jsem se spolužáky dokonce ještě na poslední chvíli konfrontován s perspektivou tehdy předvídatelné budoucnosti v řadách SSM (Socialistického svazu mládeže). To si nás takhle jednoho podvečera svolal vychovatel na klubovnu, aby nám představil dva svazáky (starší žáky školy, z nichž bych nyní identifikoval jen jednoho, dnes lesního u KRNAPu), kteří k nám, prváčkům, měli možnost promluvit (pokud mne paměť neklame, poprvé a naposledy), než normalizační organizaci, do jejíhož lůna by nás nepochybně úspěšně zavedli, odeslal podzimní samet na smetiště dějin.

Jak nadpis napovídá, nebyl jsem příliš horlivým podkopavačem hroutícího se režimu. Střípky vzpomínek už mi nedovolují přesně říci, jak došlo k situaci, v níž jsem se s několika svými spolužáky stal kteréhosi revolučního dopoledne kolportérem protirežimních tiskovin v trutnovských ulicích. Určitě nás poslal někdo z lesárny, konečně dnešní apolitičnost škol byla tenkrát ještě hudbou budoucnosti. S balíky nafasovaných novin jsme nějaký čas korzovali po podloubí, ale mnoho jsme jich neudali. Přece jen se nevědělo jistě, jak to všechno dopadne a tak dospělci obdaření na rozdíl od nás zkušenostmi z bouřlivého 20. století radši zdrženlivě komentovali naše úsilí, než že by nám zhmotnělé revoluční myšlenky trhali z rukou. Nevím už proč (nejspíš pro jízlivý tón v hlase) mi uvázla v paměti poznámka jedné starší paní směrem k trikolóram připjatým na našich hrudích: „Jste jak rekruti“.

Zkrátka, jako šířitelé myšlenek svobody a demokracie jsme moc úspěšní nebyli, a když ztroskotal i náš pokus o uložení novin u košíků v samoobsluze nahoře na náměstí (dnes již neexistující), vyřešili jsme nerudovský problém s dětskou lehkovážností v místech, kde dnes stojí UFFO – noviny putovaly do kontejneru a my zpátky do školních lavic.

Zhroucení režimu to naštěstí dramaticky nekomplikovalo a jak ze mne, tak z mých tehdejších spoluhráčů se stali, troufám si říci, poctiví budovatelé kapitalismu.

Žiji teď spokojený (a snad i užitečný) život a jen jedno je mi dnes opravdu líto, že už si o těch hektických dnech, stejně jako o tom, co z nich vzešlo, nepopovídám se svým tátou. Tolik bych o to stál ...